Príloha:

Pripomienky a okruh otázok k *Reforme súdnej mapy*: **Základná organizácia odborového zväzu justície SR, pri Okresnom súde v Ružomberku**

1. Prečo pri tvorbe súdnej mapy neboli zohľadnené kritériá ako budova, v ktorej daný súd sídli, počet kancelárií, prípadná nutná rekonštrukcia budovy, počty sudcov a počty vybavených a nerozhodnutých vecí na jednotlivých súdoch?

Kľúčovým cieľom návrhu súdnej mapy je zabezpečiť minimálne troch špecializovaných sudcov/tri špecializované senáty v každej z hlavných súdnych agend (rodinná, civilná, trestná, obchodná a správna) v súdnom obvode. Merateľným ukazovateľom dosiahnutia tohto cieľa je počet špecializovaných sudcov/senátov na každú z hlavných súdnych agend. Tento merateľný ukazovateľ určuje potenciálnu veľkosť súdneho obvodu a v konečnom dôsledku aj celkový počet súdnych obvodov.

Faktorom, ktorý ovplyvnil prekreslenie súdnej mapy, je práve dlhodobo klesajúci vývoj nápadu vecí v SR v spojení s rozhodovacou činnosť súdov (kam vstupujú aj počty rozhodnutých vecí, počty sudcov a pod.) a zároveň zvyšujúca sa náročnosť prípadov vyžadujúcich si komplexné znalosti sudcu v špecializovanej oblasti. Pri klesajúcom/stabilizovanom nápade vecí na súdy v ostatnom období a podmienke špecializácie v hlavných súdnych agendách sa potrebe zväčšovať obvody súdov nedá vyhnúť.

Na základe odporúčaní Európskej komisie pre efektívnosť súdnictva (CEPEJ) uvedených v Správe o stave slovenského súdnictva (2017), ako aj metodických odporúčaní tejto organizácie pre tvorbu súdnych máp a na základe záverov pracovných skupín k špecializácii súdov a sudcov a k súdnej mape v roku 2018 a 2020 boli jednoznačne určené kritériá pre tvorbu súdnej mapy, avšak budovy, kancelárie a pod. sa medzi kritériami neuvádzajú. Viac informácií o kritériách pre tvorbu súdnej mapy možno nájsť v časti 2 aktualizovaného materiálu Odporúčania_pre_tvorbu_novej_súdnej_mapy_verzia_3.0 zverejneného na podstránke Súdna_mapa webového sídla ministerstva tu.

2. Prečo bolo naopak jedným z kritérií aj nárečie? Prečo nebolo radšej ukazovateľom prístup národnostných menšín k súdom, kde hlavne pri staršej generácii, je nevyhnutná potreba ovládania maďarského jazyka?

Ukazovateľ etnické a nárečové regióny nie je jedným z hlavných kritérií pre tvorbu súdnej mapy (pozri odpoveď vyššie) a nevstupoval do rozhodnutí o zlučovaní obvodov. Bol len pomocným pri zakresľovaní hraníc obvodov. Kľúčovým ukazovateľom bola špecializácia s potrebným minimálnym počtom troch sudcov na každú hlavnú agendu, ktorý sa odvíjal od nápadu za roky 2016-2019 v spojení s rozhodovacou činnosťou súdov.

Prístup k súdom a spravodlivosti musí byť rovnaký pre všetkých občanov SR, vrátane príslušníkov národnostných menšín. S právom konať pred súdom vo svojom jazyku sa vysporiadali trestný poriadok a civilné kódexy, ktoré umožňujú s prihliadnutím na povahu a okolnosti veci pribrať do konania tlmočníka, ktorých zoznam v súlade s aktuálnou právnou úpravou vedie ministerstvo.

3. Okresný súd Ružomberok bol v rámci Žilinského kraja určený ako kauzálne príslušný súd pre pracovnoprávnu agendu. Vtedy bolo vyhodnotené aj hľadisko dostupnosti – teda bezproblémové dopravné spojenie zo všetkých strán ostatných okresov. Prečo tento argument nebol nijako vyhodnotený?

Reforma súdnej mapy predpokladá zjednodušenie kauzálnej príslušnosti okresných súdov. Tam, kde doteraz boli kauzálne príslušné na nejakú agendu 1 alebo 3 okresné súdy (v sídle kraja), zostane

kauzálna príslušnosť zachovaná a v prípade zániku takéhoto kauzálne príslušného súdu prejde kauzálna príslušnosť na nástupnícky súd (buď na mestský súd alebo prvostupňový súd v sídle navrhovaného odvolacieho súdu). Tam, kde doterajšia právna úprava predpokladala, že kauzálne príslušné sú okresné súdy v sídle krajského súdu (8) alebo mimo sídla krajského súdu (napr. v pracovnoprávnej agende), uplatní sa model „3+2“. To znamená, že agenda tohto typu, napr. obchodnoprávna alebo pracovnoprávna bude sústredená na 3 prvostupňových súdoch v sídle odvolacieho súdu. Keďže sídla odvolacích súdov sú navrhnuté v Prešove, Banskej Bystrici a Trnave, tak hovoríme o OS Trnava, OS Banská Bystrica a OS Prešov. Číslo „2“ modelu je reprezentované mestskými súdmi. To znamená, v tomto prípade budú príslušné na konanie aj mestské súdy v Bratislave a Košiciach.

4. Nie je zrejmý dopad špecializácie podľa súdnej mapy na ďalšie agendy – napr. Pú – nedobrovoľné hospitalizácie, PPOm – 24-hodinové neodkladné opatrenie, kde je nevyhnutná spolupráca s kolíznym opatrovníkom, čo vzhľadom na navrhované riešenie a vzdialenosti nie je na prospech rýchleho rozhodnutia.

Čo sa týka vplyvu novej súdnej mapy na vykonávanie činnosti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnu kuratelu, v súčasnosti platí:

1. Obvody a sídla súdov nie sú totožné s územnosprávnym členením SR (okresov je 79, okresných súdov je 54).

2. Obvody a sídla UPSVR taktiež nie sú totožné s územnosprávnym členením SR (UPSVaR je 46, čiže menej ako súdov).

3. Obvody a sídla súdov a USPVaR nie sú totožné ani dnes.

Podľa § 31 ods. 2 až 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine platí, že *žiaden z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník"). Kolízneho opatrovníka súd ustanoví aj v prípadoch, ak maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu, alebo ak zákonný zástupca nemôže z vážneho dôvodu maloleté dieťa v konaní, alebo pri určitom právnom úkone zastupovať. Na ustanovenie kolízneho opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.*

Zákon o rodine teda upravuje iba to, že súd ustanoví kolízneho opatrovníka. Ak budú v obvode súdu tri úrady práce, tak bude na súde, ktorý z týchto úradov ustanoví za kolízneho opatrovníka, ale možno predpokladať, že nebude ustanovovať iný UPSVaR ako ten, ktorý je príslušný podľa bydliska maloletého, ako je to doposiaľ. Neočakávame preto, že nová súdna mapa bude mať výraznejší vplyv na fungovanie UPSVaR, a teda rýchlosť rozhodovania v tomto smere.

Zároveň Vám dávame do pozornosti, že zachovanie zanikajúcich okresných súdov ako pracovísk mimo navrhovaných sídel nových obvodov na prechodné obdobie je riešením pre stabilizáciu situácie v obvodoch, kým špecializácia nepreverí účelnosť využitia týchto pracovísk a nerozhodne sa o prípadnom stálom pracovisku.

5. Ako bude riešená príslušnosť v dedičských konaniach, teda či notári z obvodu jedného súdu budú poverovaní na konanie pre obvod iného súdu?

Vplyvmi reformy súdnej mapy na činnosť notárov a notárskych úradov, vrátane príslušnosti v dedičkách konaniach sa aj na podnet zástupcov Notárskej komory Slovenskej republiky aktuálne zaoberáme, naše návrhy v tejto časti sú v štádiu príprav.

6. Prečo dokument nerieši počet zamestnancov a sudcov, ktorí budú v tom ktorom obvode zaradení?

Ministerstvo uprednostňuje zachovanie budov súčasných súdov v zlúčených súdnych obvodoch ako pracovísk mimo navrhovaných sídiel nových obvodov na prechodné obdobie, aby sa overila účelnosť ich existencie po zavedení špecializácie. Rozhodnutia o spôsobe využitia týchto pracovísk budú uskutočnené v spolupráci s predsedami nových súdnych obvodov. Budú závisieť napríklad od kapacity existujúcich budov a počtov sudcov rozdelených podľa jednotlivých špecializácií. Úlohou predsedov nových súdnych obvodov bude po diskusii so sudcami a justičným personálom vypracovať rozvrh práce a rozdeliť sudcov do špecializácií tak, aby na danom mieste bola situácia stabilizovaná. Súčasné počty sudcov zostanú zachované. Počet justičného personálu viažuceho sa na miesto sudcu/senát tak ostane rovnako zachovaný. Pracoviská mimo sídla súdu tak budú buď len dočasné, a to do momentu, kým nebudú vytvorené podmienky pre riadny výkon súdnictva v sídle súdu alebo sa ukáže, že má zmysel aj trvalé pracovisko. Ministerstvo pripravuje aj opatrenia na motiváciu sudcov a justičného personálu, ktoré by na prechodné obdobie formou finančných náhrad kompenzovali vplyvy reformy súdnej mapy, napríklad náklady na dochádzku na miesto výkonu práce.

Viac k implementácii reformy súdnej mapy pozri v dokumente Zmeny zákonov v kocke zverejnenom na podstránke Súdna mapa webového sídla ministerstva tu alebo kompletnom materiáli v aktuálnom medzirezortnom pripomienkovom konaní.

7. Bude ponechané na zvážení toho-ktorého predsedu, ako bude premiestnenie zamestnancov fungovať?

Áno. Ako sa vyššie uvádza, vnútorná organizácia súdneho obvodu bude v plnej kompetencii predsedu nového súdneho obvodu. Predsedovia nových súdnych obvodov budú mať možnosť zrealizovať spolu so sudcami a personálom súdov vnútorné nastavenie svojho obvodu podľa jeho špecifík. Na návrh a v spolupráci s predsedami nových súdnych obvodov ministerstvo zriadi v obvode potrebné pracoviská. Viac pozri v odpovedi na otázku č. 6 vyššie.

8. Prečo vami predstavený dokument nereflektoval aj na zamestnancov súdov?

Reformný návrh súdnej mapy prihliada na zamestnancov súdov s plnou vážnosťou. Ministerstvo má záujem udržať v súdnej sústave kvalifikovaný justičný personál, ktorý je pre riadny výkon súdnictva nenahraditeľný, a preto uprednostňuje zachovanie súčasných súdov ako pracovísk mimo navrhovaných sídelných súdov buď na prechodné obdobie alebo natrvalo. Viac pozri v odpovedi na otázku č. 6 vyššie. Ministerstvo pripravuje tiež opatrenia na finančnú motiváciu sudcov a justičného personálu, ktoré by na prechodné obdobie formou finančných náhrad kompenzovali vplyvy reformy. Máme záujem udržať každého kvalitného sudcu aj justičného zamestnanca.